

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

KÖRRENDELET

valamennyi vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának

az iskolai alapok tulajdonát képező erdőkből üzemtervektől eltérő fahasználatok engedélyezésénél követendő eljárás tárgyában.

50604/905. sz. földm. min. Az állami-, községi- és felekezeti iskolák iskolaalapok tulajdonát képező erdőkből kérelmezett üzemtervtől eltérő fahasználatok engedélyezése tárgyában a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ural egyetértőleg — jövőben való mihez tartás végett — a következőkről értesitem a bizottságot.

1. Állami iskolák, községi iskolák vagy iskolaalapok tulajdonát képező erdőkből üzemtervtől eltérő fahasználatokat erdőfelügyeleti szempontból a bizottság — a 62060/1904. számú körrendelettel nyert felhatalmazás keretén belül is — csak a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urtól *előzetesen kikért és nyert* vagyongelügyeleti hozzájárulás alapján engedélyezhet.

Ehhez képest tehát a vagyongelügyeleti hozzájárulás még a sürgős természetű kihasználások eseteiben is előzetesen kikérendő, mert a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur vagyongelügyeleti elhatározása szerint a szóban levő erdők soron kívüli kihasználásának engedélyezése csakis iskola építkezések céljaira tartható megokoltnak, ily építkezések előkészítése és tényleges fogantatás-vétele között pedig még sürgősség esetében is mindig áll rendelkezésre annyi idő, a mennyi a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur vagyongelügyeleti engedélyének *előzetes* kieszközléséhez multhatlanul szükséges.

Ezekből kifolyólag felhívom tehát a bizottságot, hogy mindazon esetekben, a midőn az elől említett erdők üzemtervtől eltérő kihasználását az 1904. évi 62060. számú körrendelet II. és VII. pontjaiban nyert felhatalmazás alapján erdőfelügyeleti szempontból *saját hatáskörében (illetőleg elnöki hatáskörben)* engedélyezhetné, az engedélyezés előtt *előzetesen feltétlenül* kérje ki a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak a kihasználás megengedésére, annak feltételeire, nevezetesen a faállomány értékesítésének módjára s a befolyó vételár hova fordítására és kezelésére vonatkozó vagyongelügyeleti elhatározását.

2. A felekezeti iskolák alapvagyona felett a közvetlen intézkedési jog az illetékes egyházi főhatóságot illetvén meg, az ezen alapvagyonokhoz tartozó erdőkből tervbe vett, üzemtervtől eltérő fahasználatok engedélyezése iránt beadott kérvények eseteiben nem a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak, hanem a vagyonfelügyeletet gyakorló illető egyházi főhatóságnak előzetes hozzájárulása kérendő ki.

Minthogy azonban az 1868: XXXVIII. t. cz. 14. §-a értelmében a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat a felekezeti iskolák alapvagyonának kezelésére nézve is ellenőrzési jog illeti meg, felhivom a bizottságot, hogy mindazon esetekben, midőn a 62060/1904. számú körrendelet II. és VII. pontjában nyert felhatalmazás alapján felekezeti iskolák alapvagyonához tartozó erdők faállományának az üzemtervtől eltérő kihasználásához az engedélyt megadja, arról *egyidejűleg* a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat is értesitse.

Budapest, 1905. évi október hó 12-én.

A miniszter helyett:

Rapaics államtitkár.

KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁGI DÖNTVÉNYEK ÉS ELVI JELENTŐSÉGŰ HATÁROZATOK.

I.

Két vagy több községi vadászterület együttesen bérbe nem adható.

II.

Az erdőtörvény 178. §-a az erdei termékek átszállítását mások területén nem a nagyobb haszon érdekében, de az esetben engedi meg, ha azok különben vagy épp nem, vagy csak tetemesen nagyobb költséggel lennének elhordhatók, ez pedig helyesen csak úgy értelmezhető, hogy a törvény az átszállítás megengedését vagy természeti akadályok, vagy oly tetemes szállítási költségek fennforgása esetére kívánta korlátozni, melyek mellett a kitermelés haszonnal már nem eszközölhető.

2572/1905. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság T. község képviselőtestületének, továbbá G. Károly és társai t.-i lakosoknak az E. J. és testvére fakereskedő cég részéről erdei termékek átszállítására kért engedély tárgyában K. vármegye közigazgatási erdészeti bizottsága által 1904. évi márczius hó 23-án 1307. szám alatt hozott határozat ellen benyújtott panaszát 1905. évi június hó 14. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. törvénycikk 73.§-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt adva, a panaszolt közigazgatási erdészeti bizottsági határozatot hatályon kívül helyezi. *Indokok*: A panaszolt határozattal a nevezett fakereskedő cég az 1879. évi XXXI. törvénycikk 178. §-a alapján engedélyt nyert arra, hogy a T. község határában a volt 13. számú román bánási határőrezredből alakult vagyonközségtől megvett erdőtermékeket a községi közlegelő szélén, azután M. György és G. Mihály beltelkein, T. község egyik utcáján, a megyei uton, a község egyik dűlő útján és ennek áthelyezése folytán a határozatban megnevezett birtokosok földjein, valamint a királyi kincslár tulajdonát képező ugynevezett postaföldön keresztül vezetendő és feltételesen már a kereskedelemügyi miniszter által is engedélyezett iparvasúttal, az igénybe veendő területek kártalanítása és 8000 korona biztosíték letétele mellett átszállíthassa. A panaszlók részint azon okból, hogy a létesíteni szándékolt iparvasút mentén a vármegye által anyagi áldozatokkal épített műút vezet, részint pedig közbiztonsági és közlekedési szempontokból ellenzik az engedély megadását, és azt is kifogásolják, hogy az egyezség sem a községgel, sem a magánfelekkel meg nem kíséreltetett. Miután az 1879. évi XXXI. törvénycikk 178. §-a azt rendeli, hogy minden földbirtokos megengedni tartozik, miszerint idegen erdei termékek bármely miveltési ághoz tartozó földjein, illetőleg magánutjain átszállíttassanak, ha azok az erdőből különben vagy éppen nem, vagy csak tetemesen nagyobb költséggel lennének elhordhatók, a közigazgatási bíróság a földmiveltés-

ügyi miniszter szakközegei útján beszerezett azon adatokat, melyek a szóban levő erdei termékek, szállítási, értékesítési és egyéb viszonyait megvilágítják. — Ezekből kitűnik, hogy a kizárólag fuvarral való szállításhoz egy ürköbméter tűzifának összes költsége 4 korona 44·6 fillér, ugyanannak eladási ára a t.-i vasuti állomáson 4 korona 15 fillér, vagyis a veszteség 29·6 fillér; míg a fűrész-rönknél az összes költség m³-kint 13 korona 29·9 fillér, az eladási ár 15 korona, marad tiszta haszonképen 1 korona 70·1 fillér. — Ha pedig a fatermékek a vágásból annak határáig lóvonatu iparvasuton, onnét pedig a t.—m.-i törvényhatósági közúton igavonó erővel szállíthatnának a t.-i vasuti állomásra és a t.-i fűrésztelepre, ez esetben egy ürköbméter tűzifa összes költsége 4 korona 29·2 fillér, vagyis 4 korona 15 fillér eladási árral szemben a veszteség 14·2 fillér, míg a fűrész-rönknél az összes költség 12 korona 81·9 fillér, marad tehát tiszta haszonképen a 15 korona eladási árból 2 korona 18·1 fillér. Számbavéve már most azt a körülményt, hogy az említett adatok szerint az E. J. és testvére cég által kitermelésre megvásárolt 1122·34 kat. holdnyi területen 314.253 ürköbméter tűzifa és 101.010 köbméter fűrész-rönk termelhető, a cég tiszta haszna a nyereséggel és veszteséggel szembeállítva, még az első, kedvezőtlenebb esetben is 78.799 korona, a másik esetben pedig 175.678 korona. Igaz ugyan, hogy a cég által kért átszállítási mód mellett, vagyis, ha az egész szállítás iparvasuton történnék, a nyereség tetemesen nagyobb volna. — Minthogy azonban az 1879. évi XXXI. törvényczikk már fentebb idézett 178. §-a az erdei termékek átszállítását mások területén nem a nagyobb haszon érdekében, de az esetben engedi meg, ha azok különben vagy éppen nem, vagy csak tetemesen nagyobb költséggel lennének elhordhatók, ez pedig helyesen csak úgy értelmezhető, hogy a törvény az átszállítás megengedését vagy természetzi akadályok, vagy oly tetemes szállítási költségek fennforgása esetére kívánta korlátozni, melyek mellett a kitermelés haszonnal már nem eszközölhető, mely körülmények a szóban levő erdő kitermelésénél — miután az abból nyerhető haszon egészben jöhet csak tekintetbe — a fentiekből kitétszóleg fenn nem állanak; minthogy továbbá a jelen esetben az is figyelembe veendő hogy a cég részére az egész vonalon végig megfelelő törvényhatósági ut áll rendelkezésére, és hogy a törvény az idegen erdei termékek átszállítását világosan csak a valamely gazdasági művelés alatt álló földeken és magánutakon engedvén meg, a nem művelési ágakra, jelesül a beltelkekre ezen kedvezmény különben sem volna kiterjeszhető: mindezeknél fogva a bíróság jelen esetben nem látván a törvényben említett azon körülményeket fennforogni, melyek az erdei termékek kért átszállítását kellően indokolnák, a panaszoknak helyt adni, és a közigazgatási erdészeti bizottság vonatkozó határozatát hatályon kívül helyezni kellett.

III.

Ha csupán a volt urbéres és zsellérgazdák tulajdonában levő földbirtok tartozékát tevő vadászati jog bérjövödelméről van szó és ha a birtokosok e csoportja által külön fedezendő szükséglet is van: akkor a vadászati jog bérjövödelme elsősorban erre a szükségletre fordítandó.